บทที่ 5

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตน้ำมันมะพร้าว

น้ำมันมะพร้าว หมายถึง น้ำมันดิบที่สกัดมาจากเนื้อมะพร้าวแห้งแต่ยังไม่มีการฟอกสี กำจัดกลิ่นหรือปรุงแต่งแต่อย่างไร น้ำมันดิบที่สกัดได้นี้ยังไม่สามารถนำมาบริโภคได้ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป น้ำมันดิบที่ผลิตได้จะใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร เช่น ผลิตน้ำมันพืชบริสุทธิ์ นมข้นหวาน สบู่ เครื่องสำอางค์ เป็นต้น ผู้ผลิตในจังหวัดชุมพรและจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย ส่วนใหญ่จะผลิตเป็นน้ำมันมะพร้าวดิบมากกว่าผลิตเป็นน้ำมันพืชบริสุทธิ์ เพราะกรรมวิธีในการผลิตง่ายกว่าและใช้เงินลงทุนต่ำกว่า ระยะเวลาการดำเนินงานประมาณปีละ 6-8 เดือนเท่านั้น คือ ระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่โรงงานจะรับซื้อเนื้อมะพร้าวแห้งและมีการผลิตเนื้อมะพร้าวแห้งมาก

โดยทั่วไปโรงงานสกัดน้ำมันมะพร้าวมีลักษณะเป็นโรงงานชั้นเดียว แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งสำหรับวางเนื้อมะพร้าวแห้ง อีกส่วนหนึ่งติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการผลิต ส่วนถังที่ใช้เก็บน้ำมันมะพร้าวดิบที่ผลิตได้จะอยู่นอกโรงงาน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว

อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว มีดังนี้ คือ

1. เตาอบ ใช้สำหรับอบเนื้อมะพร้าวแห้งให้มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 5[1] เตาอบนี้มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมก่อด้วยอิฐและฉาบปูน ภายในเตาอบจะปูพื้นด้วยตะแกรงเหล็กสำหรับวางเนื้อมะพร้าวแห้งที่จะอบ ข้างเตาอบจะมีเตาสำหรับเผาไหม้น้ำมันดีเซล เตาสำหรับใช้ต้มน้ำและหม้อต้มน้ำโดยมีท่อสำหรับส่งความร้อนผ่านใต้ตะแกรงเหล็กและมีพัดลมเพื่อเป่าความร้อนให้ขึ้นมาข้างบน ทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งที่ใส่เข้าไปได้รับความร้อนทั่วถึงกัน ความร้อนที่ใช้ในการอบได้จากการ

---

[1] เนื้อมะพร้าวแห้งจัด ไม่ชื้นรา หักง่าย เมื่อหักดูจะเห็นเนื้อมะพร้าวแห้งใสเป็นเงาออกสีเหลือง

เผาไหม้น้ำมันดีเซลและจากการต้มน้ำ

2. <u>เครื่องสับละเอียด</u> เป็นเครื่องที่ใช้สับเนื้อมะพร้าวแห้งให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ ขนาดเท่ากับซีกเมล็ดถั่วลิสง ตัวเครื่องทำด้วยเหล็กเป็นรูปสี่เหลี่ยมทรงสูง มีท่อสำหรับใส่เนื้อมะพร้าวแห้งข้างบน และมีสายพานสำหรับส่งเนื้อมะพร้าวแห้งที่สับละเอียดแล้วไปยังเครื่องสกัดน้ำมัน

3. <u>เครื่องสกัดน้ำมัน</u> เป็นเครื่องที่ช่วยบีบอัดเนื้อมะพร้าวแห้งให้เป็นน้ำมันมะพร้าว เครื่องสกัดน้ำมัน 1 ชุด ประกอบด้วยเครื่องสกัดน้ำมัน 3 เครื่อง วางต่อเนื่องกันทั้ง 3 เครื่อง โดยแต่ละเครื่องจะทำหน้าที่ต่างกันดังนี้คือ เครื่องสกัดน้ำมันเครื่องที่ 1 ทำหน้าที่บีบอัดเนื้อมะพร้าวแห้งที่สับละเอียดแล้ว เพื่อสกัดเป็นน้ำมันมะพร้าว เครื่องสกัดน้ำมันเครื่องที่ 2 ทำหน้าที่บีบอัดกากมะพร้าวที่สกัดจากเครื่องที่ 1 ไปสกัดต่อ และเครื่องสกัดน้ำมันเครื่องที่ 3 ทำหน้าที่บีบอัดกากมะพร้าวที่สกัดจากเครื่องที่ 2 ไปสกัดต่อ เครื่องสกัดน้ำมันแต่ละเครื่องจะมีรางไว้รองรับน้ำมันให้ไหลไปสู่บ่อพัก

4. <u>บ่อพักน้ำมัน</u> เป็นที่ ๆ รองรับน้ำมันมะพร้าวที่สกัดเสร็จแล้วให้ไหลไปรวมกันเพื่อให้เศษขยะและเศษกากมะพร้าวที่ปนอยู่ในน้ำมันที่สกัดมีการตกตะกอน บ่อพักน้ำมันมีลักษณะเป็นบ่อสี่เหลี่ยมขุดลงไปในพื้นดินและไม่มีฝาปิด ภายในบ่อเทพื้นและฉาบรอบ ๆ บ่อด้วยปูนซีเมนต์

5. <u>เครื่องสูบน้ำมัน</u> มีลักษณะเหมือนเครื่องสูบน้ำที่ใช้ทั่ว ๆ ไป ใช้สำหรับสูบน้ำมันจากบ่อพักน้ำมันผ่านเครื่องกรอง

6. <u>เครื่องกรอง</u> เป็นเครื่องที่ช่วยกรองน้ำมันที่สูบขึ้นมาจากบ่อพักให้สะอาด ลักษณะเป็นกะบะเหล็กขนาดใหญ่ มีผ้าใบซ้อนกันหลาย ๆ ชั้นในแนวตั้ง น้ำมันที่กรองแล้วจะไหลไปตามรางที่ต่อจากเครื่องกรองไปยังถังเก็บน้ำมันมะพร้าวที่กรองสะอาดแล้ว

7. <u>ถังเก็บน้ำมัน</u> สำหรับเก็บน้ำมันมะพร้าวเพื่อรอการจำหน่าย ลักษณะเป็นถังโลหะขนาดใหญ่มีฝาปิด

8. <u>เครื่องอัดกากมะพร้าว</u> เป็นเครื่องสำหรับอัดกากมะพร้าวที่สกัดน้ำมันหมดแล้วให้เป็นก้อน เพื่อสะดวกในการบรรจุกระสอบ

9. <u>เครื่องยนต์กำลังสูง</u> เป็นเครื่องยนต์ที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับโรงงานที่ต้องการผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เอง

กรรมวิธีการผลิตน้ำมันมะพร้าว

การผลิตน้ำมันมะพร้าวจะใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบ ในการแปรรูปเนื้อมะพร้าวแห้งให้เป็นน้ำมันมะพร้าว มีขั้นตอนการผลิตดังนี้ คือ

1. การทำให้แห้ง โดยทั่วไปเนื้อมะพร้าวแห้งที่โรงงานรับซื้อจะมีความชื้นสูง จึงต้องนำมาทำให้แห้งก่อน เพื่อให้ความชื้นไม่เกินร้อยละ 5 จึงจะสกัดเป็นน้ำมันมะพร้าวได้ การทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งสามารถทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 โดยการใช้เตาอบ สำหรับเตาอบที่มีความกว้างและความยาว 4.80 เมตร สูง 1.80 เมตร สามารถอบเนื้อมะพร้าวแห้งได้ 10,000 กิโลกรัมเนื้อมะพร้าวแห้งจะถูกวางบนตะแกรงภายในเตาอบและจะอบด้วยความร้อนจากการเผาไหม้น้ำมันดีเซลอุณหภูมิ 165-170 องศาเซลเซียส โดยใช้เวลา 3 ชั่วโมง หลังจากนั้นจะใช้ความร้อนจากไอน้ำที่เกิดจากการต้มน้ำอุณหภูมิ 135 องศาเซลเซียสอีกประมาณ 25 ชั่วโมง เชื้อเพลิงที่ใช้ในการต้มน้ำจะใช้ไม้ฟืน การทำให้แห้งในขั้นนี้จะทำให้น้ำหนักเนื้อมะพร้าวแห้งลดลงประมาณร้อยละ 10

วิธีที่ 2 โดยการตากแดด การทำให้แห้งโดยวิธีนี้จะเอาเนื้อมะพร้าวแห้งตากแดดบนลานซีเมนต์ภายในบริเวณโรงงานโดยใช้เวลาตากแดดประมาณ 5 วัน และการตากแดดเนื้อมะพร้าวแห้งนี้จะทำให้น้ำหนักเนื้อมะพร้าวแห้งลดลงประมาณร้อยละ 10 เช่นเดียวกับวิธีที่ 1 การทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยวิธีนี้ ต้องใช้แรงงานคนมากในการตากแดดและเก็บ นอกจากนี้ยังเสียเวลาและเมื่อนำเนื้อมะพร้าวแห้งสกัดจะได้น้ำมันมะพร้าวน้อยกว่าการทำให้แห้งด้วยการอบ เพราะการทำให้แห้งโดยใช้เตาอบจะทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งมีลักษณะใสเป็นเงามากกว่าการทำให้แห้งโดยวิธีตากแดดจึงทำให้สกัดน้ำมันได้ง่ายกว่า

2. การสับให้ละเอียด เมื่อเนื้อมะพร้าวแห้งผ่านวิธีการอบย่างต้นแล้วก็จะผ่านไปยังเครื่องสับละเอียดเพื่อสับเนื้อมะพร้าวแห้งให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ เนื้อมะพร้าวแห้งที่สับละเอียดแล้วจะผ่านลงท่อด้านล่างของเครื่อง ซึ่งจะมีสายพานลำเลียงเนื้อมะพร้าวแห้งที่สับละเอียดแล้วผ่านไปเข้าเครื่องสกัดน้ำมัน

3. การสกัดน้ำมันมะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้งที่สับละเอียดแล้วจะถูกลำเลียงโดยสายพานเพื่อส่งไปเข้าเครื่องสกัดน้ำมันเครื่องที่ 1 ในเครื่องที่ 1 จะมีปริมาณน้ำมันค่อนข้างมาก ส่วนเนื้อมะพร้าวแห้งที่สกัดแล้วจะส่งออกอีกด้านหนึ่งตามสายพานสู่เครื่องสกัดน้ำมันเครื่องที่ 2 การสกัดน้ำมันเป็นครั้งที่ 2 จะได้ปริมาณน้ำมันน้อยกว่าครั้งที่ 1 และเครื่องสกัดน้ำมันเครื่องที่ 3 ก็

จะรับเนื้อมะพร้าวแห้งที่ถูกสกัดจากเครื่องที่ 2 ไปสกัดต่อซึ่งจะได้ปริมาณน้ำมันน้อยกว่าเครื่องสกัดเครื่องที่ 1 และเครื่องที่ 2 สำหรับน้ำมันที่สกัดได้ทั้ง 3 เครื่องจะไหลไปตามรางลู่บ่อพักน้ำมันเพื่อให้เศษยยะและเศษกากมะพร้าวที่ปนอยู่ในน้ำมันตกตะกอน ส่วนที่เหลือจากการสกัดจะเป็นกากมะพร้าวซึ่งจะถูกส่งไปเข้าเครื่องอัดกากมะพร้าวให้เป็นก้อน เพื่อสะดวกในการบรรจุกระสอบส่งไปจำหน่าย

4. <u>การกรองน้ำมันให้สะอาด</u> น้ำมันที่สกัดได้จะทิ้งไว้ในบ่อพักน้ำมันประมาณ 2 วัน หลังจากนั้นจะสูบน้ำมันจากบ่อพักน้ำมันไปยังเครื่องกรองเพื่อกรองเศษยยะและเศษกากมะพร้าวที่อยู่ในน้ำมันให้สะอาดอีกครั้งหนึ่ง น้ำมันที่กรองเรียบร้อยแล้วจะเก็บไว้ในถังใหญ่เพื่อรอการจำหน่าย

5. <u>การจำหน่าย</u> ในปัจจุบันเมื่อมีการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าวดิบ ผู้ผลิตจะทำการยนถ่ายน้ำมันที่เก็บไว้ในถังใหญ่ใส่รถบรรทุกน้ำมัน โดยไม่ต้องบรรจุในถังเล็กเหมือนสมัยก่อน

กรรมวิธีการผลิตน้ำมันมะพร้าวได้แสดงรายละเอียดในรูปที่ 5.1 และรูปที่ 5.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.1 กรรมวิธีการผลิตน้ำมันมะพร้าว

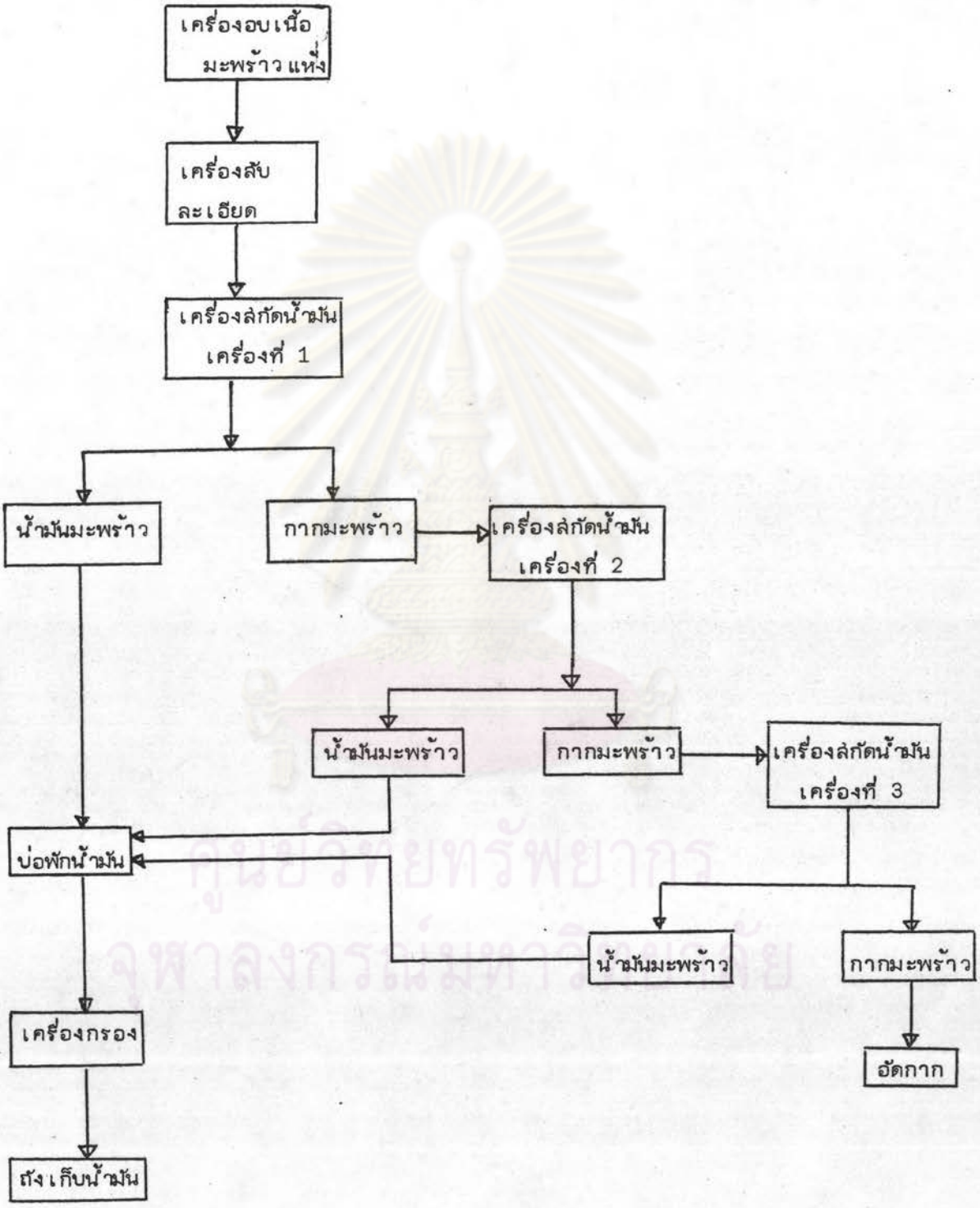

รูปที่ 5.2 แผนผังการตั้งเครื่องจักรโรงงาน

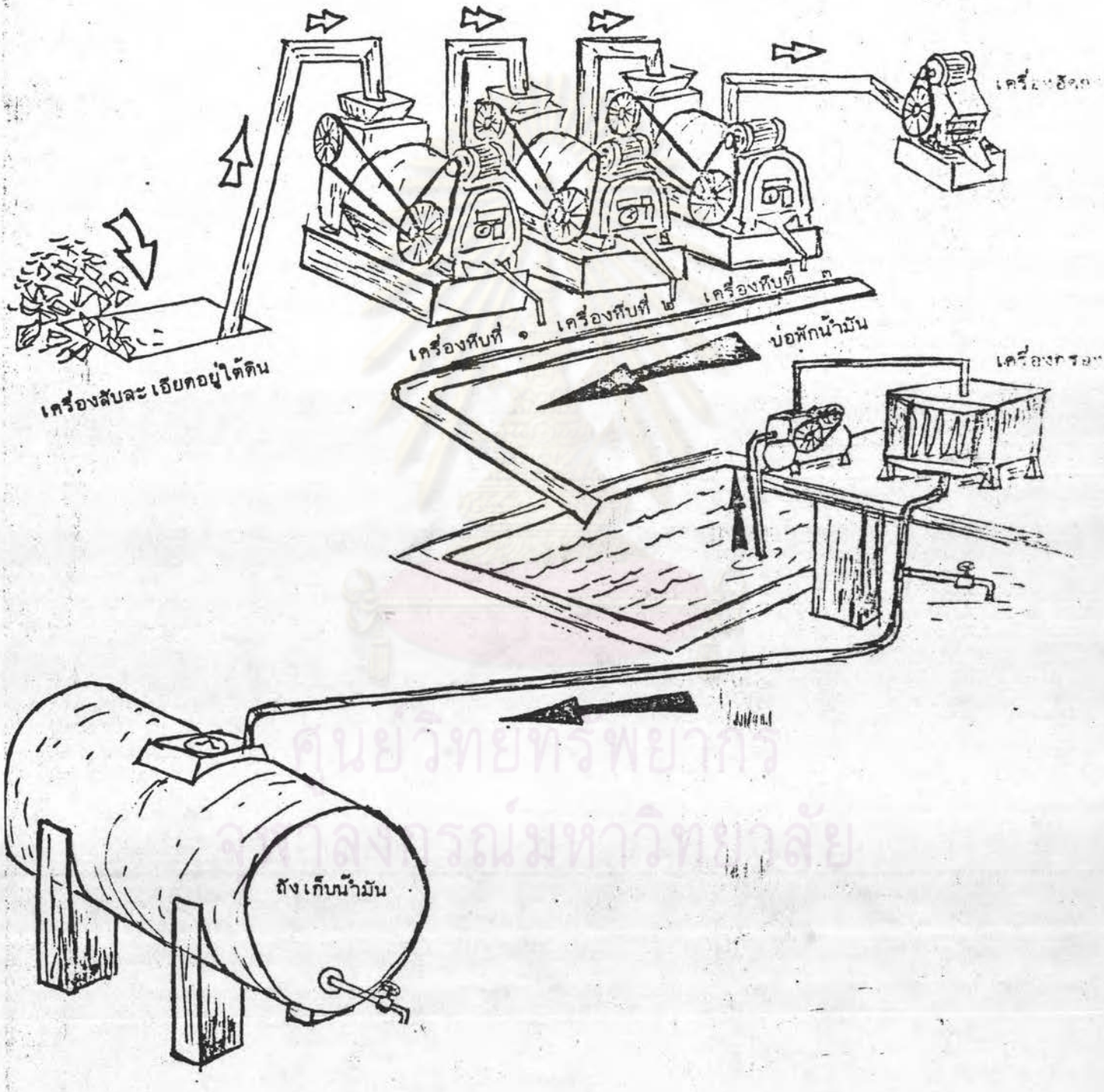

ต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว

จากการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดชุมพร ปรากฏว่ามีโรงงานอยู่ทั้งหมด 7 โรงงาน และเปิดทำการผลิตเพียง 5 โรงงาน ผู้เขียนจะทำการศึกษาเฉพาะโรงงานที่มีการผลิตสม่ำเสมอซึ่งมีอยู่ 3 โรงงาน คือ

โรงงานที่ 1 เป็นโรงงานที่ผลิตน้ำมันมะพร้าวซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 30,000 กิโลกรัมและใช้วิธีอบแห้ง

โรงงานที่ 2 เป็นโรงงานที่ผลิตน้ำมันมะพร้าวซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัมและใช้วิธีอบแห้ง

โรงงานที่ 3 เป็นโรงงานที่ผลิตน้ำมันมะพร้าวซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัมและใช้วิธีตากแดด

ในการดำเนินงานผลิตน้ำมันมะพร้าว สามารถแบ่งต้นทุนที่เกิดขึ้นเป็น 2 ประเภท คือ

1. <u>รายจ่ายลงทุน</u> หมายถึง รายจ่ายที่ให้ประโยชน์ต่อกิจการมากกว่า 1 งวดบัญชี และเรียกรายจ่ายประเภทนี้ว่า สินทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคารโรงงาน เครื่องจักรต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว เมื่อนำสินทรัพย์นี้มาใช้งานต้นทุนของบริการที่ได้รับจากสินทรัพย์นั้นในงวดหนึ่ง ๆ จะนำมาคิดเป็นรายจ่ายประจำงวด ยกเว้นรายการที่ดิน

รายละเอียดสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 2 ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.1 และตารางที่ 5.2 ซึ่งเป็นรายละเอียดของสินทรัพย์ที่ใช้ในโรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 2 ตามลำดับ เป็นโรงงานที่มีกรรมวิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยใช้เตาอบและใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 30,000 และ 10,000 กิโลกรัม ตามลำดับ ในตารางที่ 5.3 เป็นรายละเอียดของสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 3 ที่ใช้กรรมวิธีการทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยวิธีการตากแดดและใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 10,000 กิโลกรัม

ตารางที่ 5.1 รายการสินทรัพย์และค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 1 ซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 30,000 กิโลกรัม ตามราคาปี พ.ศ. 2525 และใช้วิธีอบแห้ง

ลำดับที่	รายการสินทรัพย์	ราคา (โดยประมาณ) (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท/ปี)
1	ที่ดิน 2 ไร่	500,000[1]	—
2	อาคารโรงงานขนาด 20x40 เมตร	1,000,000[2]	50,000
3	เครื่องอบมะพร้าว 3 เครื่อง ๆ ละ 50,000 บาท	150,000[3]	30,000
4	เครื่องสับมะพร้าว 2 เครื่อง	500,000	100,000
5	เครื่องสกัดน้ำมันมะพร้าว 3 ชุด ๆ ละ 600,000 บาท	1,800,000	360,000
6	เครื่องกรองน้ำมัน 2 ชุด ๆ ละ 75,000 บาท	150,000	30,000
7	เครื่องสูบน้ำมัน 1 เครื่อง	7,000	1,400
8	เครื่องอัดกากมะพร้าว 1 เครื่อง	3,000	600
9	ถังเก็บน้ำมันขนาด 30,000 ลิตร	120,000	24,000
	รวมสินทรัพย์	4,230,000	596,000

หมายเหตุ 1. เป็นราคาเฉลี่ยของราคาประเมินที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดชุมพร สำหรับเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

2. อาคาร คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 5

3. สินทรัพย์ตามรายการที่ 3-9 คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 20

ตารางที่ 5.2 รายการสินทรัพย์และค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2 ซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัม ตามราคาปี พ.ศ. 2525 และใช้วิธีอบแห้ง

ลำดับที่	รายการสินทรัพย์	ราคา (โดยประมาณ) (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท/ปี)
1	ที่ดิน 2 ไร่	500,000[1]	–
2	อาคารโรงงานขนาด 20x40 เมตร	1,000,000[2]	50,000
3	เครื่องอบมะพร้าว 2 เครื่อง ๆ ละ 50,000 บาท	100,000[3]	20,000
4	เครื่องสับมะพร้าว 1 เครื่อง	250,000	50,000
5	เครื่องสกัดน้ำมันมะพร้าว 2 ชุด ๆ ละ 350,000 บาท	700,000	140,000
6	เครื่องกรองน้ำมัน 1 ชุด	75,000	15,000
7	เครื่องสูบน้ำมัน 1 เครื่อง	4,000	800
8	เครื่องอัดกากมะพร้าว 1 เครื่อง	3,000	600
9	ถังเก็บน้ำมันขนาด 16,000 ลิตร	80,000	16,000
	รวมสินทรัพย์	2,712,000	292,400

หมายเหตุ 1. เป็นราคาเฉลี่ยของราคาประเมินที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดชุมพร สำหรับเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

2. อาคาร คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 5

3. สินทรัพย์ตามรายการที่ 3-9 คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.3 รายการสินทรัพย์และค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 3 ซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัม ตามราคาปี พ.ศ. 2525 และใช้วิธีตากแดดเนื้อมะพร้าวแห้ง

ลำดับที่	รายการสินทรัพย์	ราคา (โดยประมาณ) (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท/ปี)
1	ที่ดิน 2 ไร่	500,000[1]	—
2	อาคารโรงงานขนาด 10x30 เมตร	700,000[2]	35,000
3	เครื่องสับมะพร้าว 1 เครื่อง	250,000[3]	50,000
4	เครื่องสกัดน้ำมันมะพร้าว 2 ชุด	700,000	140,000
5	เครื่องกรองน้ำมัน 1 ชุด	75,000	15,000
6	เครื่องยนต์กำลังสูง 1 เครื่อง	150,000	30,000
7	เครื่องสูบน้ำมัน 1 เครื่อง	4,000	800
8	เครื่องอัดกากมะพร้าว 1 เครื่อง	3,000	600
9	ถังเก็บน้ำมันขนาด 16,000 ลิตร	80,000	16,000
	รวมสินทรัพย์	2,462,000	287,400

หมายเหตุ 1. เป็นราคาเฉลี่ยของราคาประเมินที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดชุมพร สำหรับเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

2. อาคาร คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 5

3. สินทรัพย์ตามรายการที่ 3-9 คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบลินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว ซึ่งใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000-30,000 กิโลกรัม ตามราคา ปี พ.ศ. 2525 จำแนกตามวิธีการทำให้เนื้อมะพร้าวแห้ง

หน่วย : บาท

รายการ	การทำให้แห้งโดยใช้เตาอบ		การทำให้แห้งโดยวิธีตากแดด
	โรงงานที่ 1	โรงงานที่ 2	โรงงานที่ 3
น้ำหนักเนื้อมะพร้าวแห้ง (กิโลกรัม)	30,000	10,000	10,000
ที่ดิน	500,000	500,000	500,000
อาคาร	1,000,000	1,000,000	700,000
เครื่องอบมะพร้าว	150,000	100,000	—
เครื่องสับมะพร้าว	500,000	250,000	250,000
เครื่องสกัดน้ำมันมะพร้าว	1,800,000	700,000	700,000
เครื่องกรองน้ำมัน	150,000	75,000	75,000
เครื่องสูบน้ำมัน	7,000	4,000	4,000
ถังเก็บน้ำมัน	120,000	80,000	80,000
เครื่องอัดกากมะพร้าว	3,000	3,000	3,000
เครื่องยนต์กำลังฉุด	—	—	150,000
รวมลินทรัพย์	4,230,000	2,712,000	2,462,000

2. <u>รายจ่ายประจำ</u> หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ให้ประโยชน์ภายในงวดบัญชีนั้น ซึ่งได้แก่ ต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ดังนี้คือ

ก. <u>ต้นทุนการผลิต</u> ประกอบด้วยต้นทุน 3 ประเภท ได้แก่

1. <u>วัตถุดิบทางตรง</u> ในการผลิตน้ำมันมะพร้าววัตถุดิบทางตรงได้แก่ เนื้อมะพร้าวแห้ง ราคาเนื้อมะพร้าวแห้งที่โรงงานรับซื้อประมาณกิโลกรัมละ 7.50 บาทและราคาที่นำมาวิเคราะห์จะใช้ราคาเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2525

2. <u>ค่าแรงงานทางตรง</u> เป็นค่าแรงงานที่จะใช้ในขั้นตอนการผลิตเพื่อแปรสภาพเนื้อมะพร้าวแห้งให้เป็นน้ำมันมะพร้าว สภาพการจ้างงานส่วนใหญ่เป็นการจ้างรายวัน จำนวนแรงงานที่ใช้โดยตรงกับโรงงานที่ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 10,000 กิโลกรัม มีดังนี้

- ในการทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยวิธีใช้เตาอบจะใช้คนงาน 1 คนต่อวัน สำหรับเตาอบ 2 เตา ส่วนการทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยวิธีตากแดดจะใช้คนงานวันละ 5 คน
- ในการป้อนเนื้อมะพร้าวแห้งเข้าเครื่องสับละเอียดจะใช้คนงานวันละ 2 คนต่อเครื่อง
- ในการสกัดน้ำมันมะพร้าวใช้คนงานวันละ 2 คนในการคุมเครื่องสกัดน้ำมัน 2 ชุด
- ในการกรองน้ำมันมะพร้าวใช้คนงานวันละ 1 คนในการคุมเครื่องสูบน้ำมันและเครื่องกรองน้ำมัน
- คนงานที่ใช้กับเครื่องยนต์กำลังจุดจะใช้คนงานที่มีในโรงงานเป็นคนเดียวกับที่ดูแลเครื่องสกัดน้ำมันมะพร้าว
- คนงานในการยนถ่ายน้ำมันมะพร้าว จะใช้คนงานคนเดียวกับที่ดูแลเครื่องกรองน้ำมัน

สำหรับโรงงานที่ 1 ที่ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 30,000 กิโลกรัมไม่ได้ใช้คนงานตามสัดส่วนที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากคนงานที่มีอยู่สามารถใช้หมุนเวียนกันได้ซึ่งเป็นการประหยัดค่าแรงงานอัตราค่าจ้างวันละ 60-90 บาท นอกจากนี้ยังมีการจ้างคนงานประจำในการซ่อมเครื่องจักร 2 คนและคนเฝ้าโรงงาน 1 คน

3. <u>ค่าใช้จ่ายในการผลิต</u> ได้แก่ วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม และค่าใช้

จ่ายต่าง ๆ ในโรงงานซึ่งเป็นการยากที่จะคำนวณว่าเป็นต้นทุนการผลิตหน่วยใดหน่วยหนึ่งโดยตรง โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายโรงงานในการผลิตน้ำมันมะพร้าว ประกอบด้วย

- ค่าน้ำมัน ใช้สำหรับเตาอบและเครื่องยนต์กำลังฉุดโรงงานที่ 2 ซึ่งใช้วิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยใช้เตาอบและใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัม จะใช้น้ำมันเตือนละ 500 ลิตรในการเผาไหม้น้ำมันเพื่อให้เกิดความร้อน ส่วนโรงงานที่ 3 ที่ทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยการตากแดดและเป็นโรงงานที่มีเครื่องยนต์กำลังฉุด ซึ่งต้องใช้น้ำมันในการทำงานของเครื่องยนต์จะใช้น้ำมันเตือนละ 1,200 ลิตร

- ค่าเชื้อเพลิง ได้แก่ ค่าฟืนที่ใช้ในการอบเนื้อมะพร้าวแห้งสำหรับโรงงานที่มีเตาอบเท่านั้น ในการอบเนื้อมะพร้าวแห้ง 10,000 กิโลกรัมจะใช้ฟืนประมาณครั้งละ 3.5 ลูกบาศก์เมตร

- ค่าไฟฟ้า สำหรับโรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 2 ที่ใช้วิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยใช้เตาอบจะเสียค่าไฟฟ้าเดือนละ 30,000-80,000 บาท ส่วนโรงงานที่ 3 ซึ่งใช้วิธีการตากแดดเนื้อมะพร้าวแห้งและมีเครื่องยนต์กำลังฉุดที่ผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เองบางส่วน จะเสียค่าไฟฟ้าเดือนละประมาณ 15,000 บาท

- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องในการผลิต

- ค่าใช้จ่ายโรงงานอื่น ๆ ได้แก่ ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าเบี้ยประกันภัยโรงงาน เงินเดือนพนักงานประจำในการซ่อมแซมเครื่องจักรและเฝ้าโรงงาน

ข. <u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u> ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นในโรงงาน แต่เป็นค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร ได้แก่

- ค่าขนส่งน้ำมันมะพร้าวไปจำหน่ายแก่ลูกค้า ค่าขนส่งจากโรงงานไปยังกรุงเทพมหานครคิดตามน้ำหนักของน้ำมันมะพร้าวกิโลกรัมละ 0.31 บาท

- เงินเดือนฝ่ายบริหาร

- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดสำนักงาน

การคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าว

การศึกษาต้นทุนน้ำมันมะพร้าวได้ข้อมูลจากการสอบถามโรงงานสกัดน้ำมันมะพร้าวในท้องที่ต่าง ๆ ของจังหวัดชุมพร ปรากฏว่าโรงงานที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาเป็นโรงงานที่มีขนาดกำลังการผลิตต่างกัน กล่าวคือใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 10,000-30,000 กิโลกรัม โรงงานที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาแต่ละแห่งมีลักษณะต่างกันบางประการดังนี้ โรงงานที่ 1 และ 2 เป็นโรงงานที่ใช้วิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยใช้เตาอบ ซึ่งโรงงานที่ 1 ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 30,000 กิโลกรัม และโรงงานที่ 2 ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัม ส่วนโรงงานที่ 3 ใช้วิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยวิธีตากแดดใช้เนื้อมะพร้าวแห้งวันละ 10,000 กิโลกรัม จากลักษณะที่ต่างกันนี้จึงได้ศึกษาต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของแต่ละโรงงานเพื่อเปรียบเทียบต้นทุนที่ต่างกัน โดยมีรายการสินทรัพย์ดำเนินงานตามตารางที่ 5.1 ตารางที่ 5.2 และตารางที่ 5.3 ประกอบการคำนวณ

ผลผลิตที่ได้จากการผลิตน้ำมันมะพร้าวประกอบด้วย น้ำมันมะพร้าวซึ่งถือเป็นผลิตผลหลักและกากมะพร้าวซึ่งถือเป็นผลิตผลพลอยได้

การคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าวจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ต้นทุนการผลิตกับค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ก่อนที่จะคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานทั้ง 3 แห่ง ควรจะได้ทำการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตที่จะได้จากการผลิตของแต่ละโรงงานเสียก่อนดังนี้

โรงงานที่ 1 เป็นตัวอย่างของโรงงานที่ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 30,000 กิโลกรัม ใช้วิธีทำให้แห้งโดยการใช้เตาอบซึ่งจะทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งสูญเสียน้ำหนักประมาณร้อยละ 10 ทำให้ได้เนื้อมะพร้าวที่อบแห้งแล้ว 27,000 กิโลกรัม เมื่อนำไปสกัดเป็นน้ำมันมะพร้าวจะได้น้ำมันมะพร้าว 16,740 กิโลกรัม กากมะพร้าว 9,450 กิโลกรัม รวมทั้งสิ้น 26,190 กิโลกรัม จะเห็นได้ว่าในการสกัดน้ำมันมะพร้าวจะมีการสูญเสียระหว่างผลิต 810 กิโลกรัม นั่นคือการผลิตน้ำมันมะพร้าวจะมีอัตราส่วนของผลผลิตที่ได้ ดังนี้

น้ำมันมะพร้าว : กากมะพร้าว : การสูญเสีย เท่ากับ 62 : 35 : 3

ในรูปที่ 5.3 ได้แสดงวงจรของการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 1

รูปที่ 5.3 วงจรการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 1

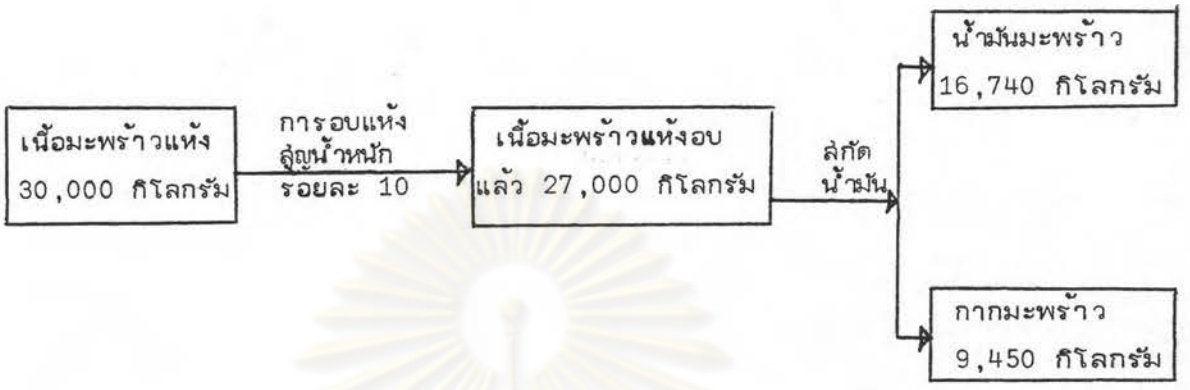

โรงงานที่ 2 เป็นตัวอย่างของโรงงานที่ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 10,000 กิโลกรัม ซึ่งเป็นโรงงานที่ทำให้แห้งโดยการใช้เตาอบซึ่งจะทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งสูญเสียน้ำหนักประมาณร้อยละ 10 ทำให้ได้เนื้อมะพร้าวแห้งที่อบแห้งแล้ว 9,000 กิโลกรัม เมื่อนำไปสกัดเป็นน้ำมันมะพร้าวจะได้ 5,580 กิโลกรัม กากมะพร้าว 3,150 กิโลกรัม รวมทั้งสิ้น 8,730 กิโลกรัม จะเห็นได้ว่าในการสกัดน้ำมันมะพร้าวจะมีการสูญเสียระหว่างผลิต 270 กิโลกรัม นั่นคือการผลิตน้ำมันมะพร้าวจะมีอัตราส่วนของผลผลิตที่ได้ ดังนี้

น้ำมันมะพร้าว : กากมะพร้าว : การสูญเสีย เท่ากับ 62 : 35 : 3

ในรูปที่ 5.4 ได้แสดงวงจรของการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2

รูปที่ 5.4 วงจรการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2

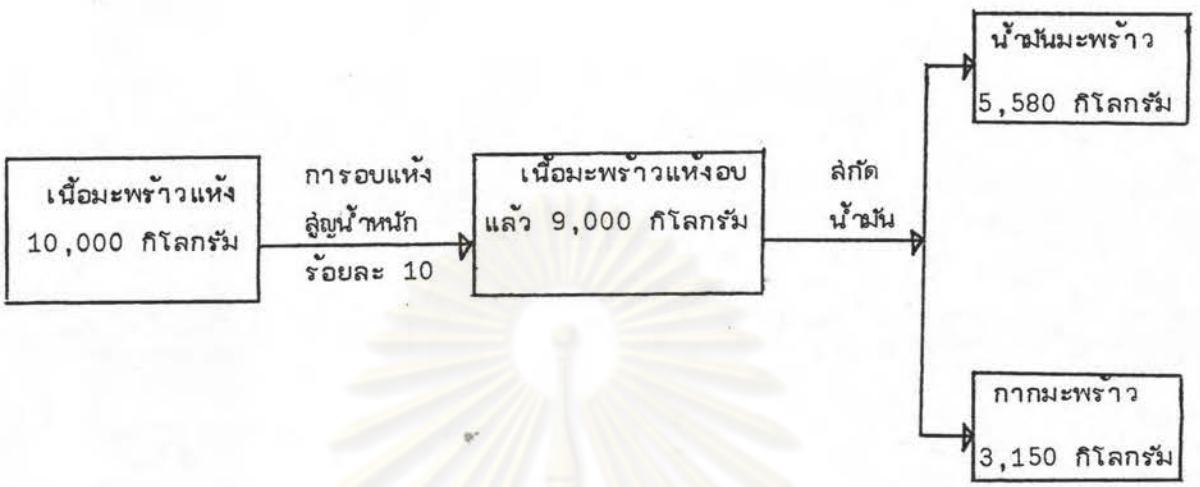

โรงงานที่ 3 เป็นตัวอย่างของโรงงานที่ใช้เนื้อมะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบวันละ 10,000 กิโลกรัม ซึ่งเป็นโรงงานที่ทำให้แห้งโดยการตากแดด จะทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งสูญเสียน้ำหนักประมาณร้อยละ 10 ทำให้ได้เนื้อมะพร้าวแห้งที่ตากแดดแล้ว 9,000 กิโลกรัม เมื่อนำไปสกัดน้ำมันจะได้น้ำมันน้อยกว่าการอบแห้งโดยใช้เตาอบและจะได้กากมะพร้าวมากกว่าเนื้อมะพร้าวแห้งที่นำไปสกัดเป็นน้ำมันมะพร้าวจะได้ 5,130 กิโลกรัม กากมะพร้าว 3,600 กิโลกรัม รวมทั้งสิ้น 8,730 กิโลกรัม จะเห็นว่าในการสกัดน้ำมันมะพร้าวจะมีการสูญเสียระหว่างผลิต 270 กิโลกรัม นั่นคือการผลิตน้ำมันมะพร้าวจะมีอัตราส่วนของผลผลิตที่ได้ ดังนี้

น้ำมันมะพร้าว : กากมะพร้าว : การสูญเสีย เท่ากับ 57 : 40 : 3

ในรูปที่ 5.5 ได้แสดงวงจรของการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 3

รูปที่ 5.5 วงจรการผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 3

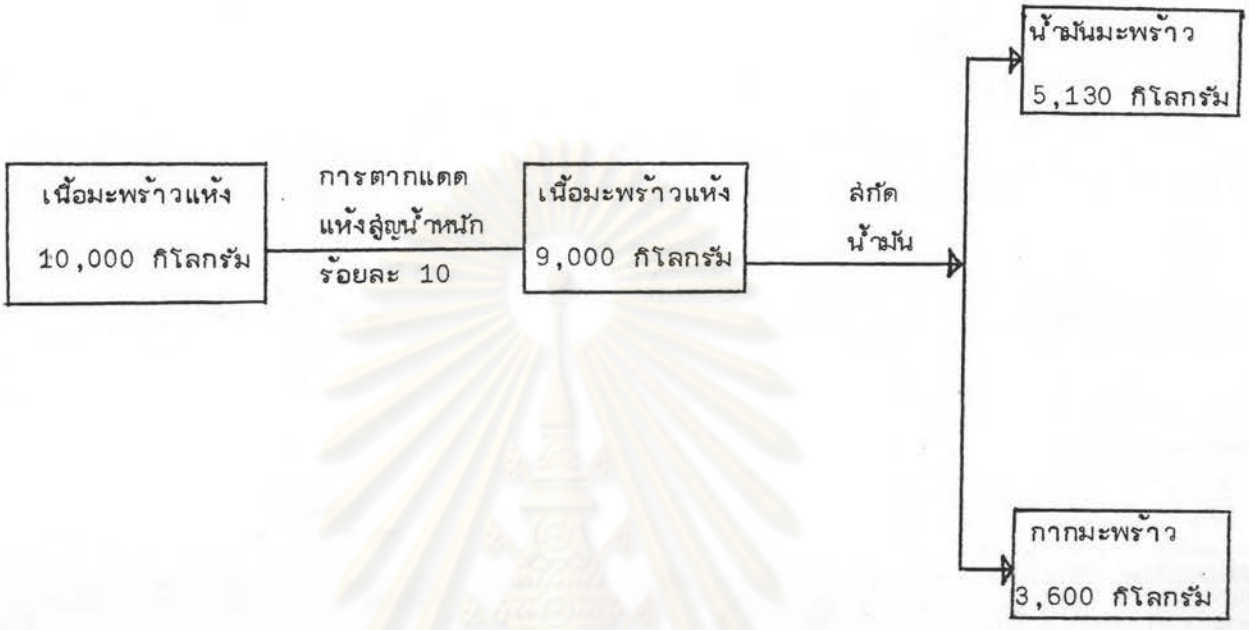

เนื่องจากการผลิตน้ำมันมะพร้าวจะได้ผลิตผลพลอยได้ คือ กากมะพร้าวซึ่งสามารถนำไปขายเป็นรายได้ของกิจการ ดังนั้นก่อนที่จะคำนวณต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัม ของแต่ละโรงงานจึงควรนำรายได้จากการจำหน่ายกากมะพร้าวมาหักออกจากต้นทุนการผลิตทั้งหมดเสียก่อน ผลต่างที่ได้จึงเป็นต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว

รายละเอียดในการคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 1 โรงงานที่ 2 และโรงงานที่ 3 ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.5 ตารางที่ 5.6 และตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.5 การคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าว 16,740 กิโลกรัมและต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 1

รายการ	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กิโลกรัม)
ต้นทุนการผลิต		
วัตถุดิบทางตรง		
- เนื้อมะพร้าวแห้ง 30,000 กิโลกรัม ๆ ละ 7.50 บาท	225,000	13.44
รวมวัตถุทางตรง	225,000	13.44
ค่าแรงงานทางตรง		
- คนงานอบเนื้อมะพร้าวแห้ง 2 คน ๆ ละ 60 บาท	120	.007
- คนงานป้อนเนื้อมะพร้าวแห้ง 3 คน ๆ ละ 60 บาท	180	.011
- คนงานสกัดน้ำมันมะพร้าว 4 คน ๆ ละ 90 บาท	360	.022
- คนงานกรองน้ำมันมะพร้าว 2 คน ๆ ละ 60 บาท	120	.007
รวมค่าแรงงานทางตรง	780	.047
ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าเชื้อเพลิงใช้ฟืน 10 ลูกบาศก์เมตร ๆ ละ 120 บาท	1,200	.072
- ค่าน้ำมันเตือนละ 1,500 ลิตร ๆ ละ 7.74 บาท (เฉลี่ย 26 วัน)	446.54	.027
- ค่าไฟฟ้าเดือนละ 80,000 บาท(เฉลี่ย 26 วัน)	3,076.92	.184

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กิโลกรัม)
- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ปีละ 596,000 บาท (เฉลี่ย 8 เดือน)	2,865.38[1]	.171
- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรปีละ 50,000 บาท (เฉลี่ย 8 เดือน)	240.38	.014
- เงินเดือนพนักงานซ่อมแซมเครื่องจักร 2 คน ๆ ละ 2,500บาทต่อเดือนจำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	288.46	.017
- เงินเดือนพนักงานเฝ้าโรงงาน 1 คน 1,250 บาทต่อเดือน จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	72.12	.004
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต	8,189.80	.489
รวมต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	233,969.80	13.976
หัก รายได้จากการขายกากมะพร้าว 9,450 กิโลกรัม ๆ ละ 2.50 บาท	23,625	1.411
ต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	210,344.80	12.565
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		
- ค่ายนล่งในการจำหน่ายไปกรุงเทพฯ กิโลกรัมละ .31 บาท	5,189.40	.31
- เงินเดือนฝ่ายบริหารเดือนละ 6,000 บาท จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	346.15	.021
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดสำนักงานเดือนละ 2,000 บาท จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	115.38	.007
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	5,650.93	.338
ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว	215,995.73	12.903

หมายเหตุ 1. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5.1 ซึ่ง โรงงานทำงานเฉลี่ยปีละ 8 เดือน เดือนละ 26 วัน

ตารางที่ 5.6 การคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าว 5,580 กิโลกรัม และต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 2

รายการ	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กิโลกรัม)
ต้นทุนการผลิต		
วัตถุดิบทางตรง		
- เนื้อมะพร้าวแห้ง 10,000 กิโลกรัม ๆ ละ 7.50 บาท	75,000	13.44
รวมวัตถุทางตรง	75,000	13.44
ค่าแรงงานทางตรง		
- คนงานอบเนื้อมะพร้าวแห้ง 1 คน ๆ ละ 60 บาท	60	.011
- คนงานป้อนเนื้อมะพร้าวแห้ง 2 คน ๆ ละ 60 บาท	120	.022
- คนงานล่กัดน้ำมันมะพร้าว 2 คน ๆ ละ 90 บาท	180	.032
- คนงานกรองน้ำมันมะพร้าว 1 คน ๆ ละ 60 บาท	60	.011
รวมค่าแรงงานทางตรง	420	.076
ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าเชื้อเพลิงใช้ฟืน 3.5 ลูกบาศก์-เมตร ๆ ละ 120 บาท	420	.075
- ค่าน้ำมันเดือนละ 500 ลิตร ๆ ละ 7.74 บาท (เฉลี่ย 26 วัน)	148.85	.027
- ค่าไฟฟ้าเดือนละ 30,000 บาท (เฉลี่ย 26 วัน	1,153.85	.206

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กิโลกรัม)
- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ปีละ 292,400 บาท (เฉลี่ย 8 เดือน)	1,405.77[1]	.252
- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรปีละ 30,000 บาท (เฉลี่ย 8 เดือน)	144.23	.026
- เงินเดือนพนักงานซ่อมแซมเครื่องจักร 1 คน 2,500 บาท ต่อเดือน จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	144.23	.026
- เงินเดือนพนักงานเฝ้าโรงงาน 1 คน ๆ ละ 1,250 บาท ต่อเดือน จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	72.12	.013
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต	3,489.05	.625
รวมต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	78,909.05	14.141
หัก รายได้จากการขายกากมะพร้าว 3,150 กิโลกรัม ๆ ละ 2.50 บาท	7,875.00	1.411
ต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	71,034.05	12.730
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		
- ค่ายนส่งในการจำหน่ายไปกรุงเทพฯ กิโลกรัมละ .31 บาท	1,729.80	.31
- เงินเดือนฝ่ายบริหารเดือนละ 5,000 บาท	288.46	.053
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดสำนักงานเดือนละ 500 บาท จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	28.85	.005
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	2,047.11	.368
ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว	73,081.16	13.098

หมายเหตุ 1. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5.2 ซึ่ง โรงงานทำงานเฉลี่ยปีละ 8 เดือน เดือนละ 26 วัน

ตารางที่ 5.7 การคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าว 5,130 กิโลกรัม และต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 3

รายการ	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กิโลกรัม)
ต้นทุนการผลิต		
วัตถุดิบทางตรง		
- เนื้อมะพร้าวแห้ง 10,000 กิโลกรัม ๆ ละ 7.50 บาท	75,000	14.62
รวมวัตถุทางตรง	75,000	14.62
ค่าแรงงานทางตรง		
- คนงานนำเนื้อมะพร้าวตากแดดวันละ 5 คน ๆ ละ 50 บาท	250	.049
- คนงานป้อนเนื้อมะพร้าวแห้ง 2 คน ๆ ละ 60 บาท	120	.023
- คนงานสกัดน้ำมันมะพร้าว 2 คน ๆ ละ 90 บาท	180	.035
- คนงานกรองน้ำมันมะพร้าว 1 คน ๆ ละ 60 บาท	60	.012
รวมค่าแรงงานทางตรง	610	.119
ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าน้ำมันเตือนละ 1,200 ลิตร ๆ ละ 7.74 บาท (เฉลี่ย 26 วัน)	357.23	.070
- ค่าไฟฟ้าเดือนละ 15,000 บาท (เฉลี่ย 26 วัน)	576.92	.112
- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ปีละ 287,400 บาท (เฉลี่ย 8 เดือน)	1,381.73[1]	.269

รายการ	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กิโลกรัม)
- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรปีละ 30,000 บาท (เฉลี่ย 8 เดือน)	144.23	.028
- เงินเดือนพนักงานซ่อมแซมเครื่องจักร 1 คน ๆ ละ 2,500 บาทต่อเดือน จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	144.23	.028
- เงินเดือนพนักงานเฝ้าโรงงาน 1 คน ๆ ละ 1,250 บาทต่อเดือน จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	72.12	.014
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต	2,676.46	.521
รวมต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	78,286.46	15.260
หัก รายได้จากการขายกากมะพร้าว 3,600 กิโลกรัม ๆ ละ 2.50 บาท	9,000	1.754
ต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	69,286.46	13.506
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		
- ค่าขนส่งในการจำหน่ายไปกรุงเทพฯ กิโลกรัมละ .31 บาท	1,590.30	.31
- เงินเดือนฝ่ายบริหารเดือนละ 5,000 บาท	288.46	.056
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดสำนักงานเดือนละ 500 บาท จำนวน 1 ปี (เฉลี่ย 8 เดือน)	28.85	.006
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,907.61	.372
ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว	71,194.07	13.878

หมายเหตุ 1. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5.3 ซึ่งโรงงานทำงานเฉลี่ยปีละ 8 เดือน เดือนละ 26 วัน

การวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว

จากการศึกษาต้นทุนน้ำมันมะพร้าวดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว 1 กิโลกรัมของโรงงานทั้ง 3 แห่ง ตามที่ได้แสดงในตารางที่ 5.5 ตารางที่ 5.6 และตารางที่ 5.7 มีต้นทุนการผลิตต่อ 1 กิโลกรัมแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อที่จะเปรียบเทียบความแตกต่างให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าควรจะวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานทั้ง 3 แห่ง เพื่อจะได้ทราบสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมแตกต่างกัน การวิเคราะห์จะแยกเป็น 2 กรณี คือ

1. การเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่มีกำลังการผลิตต่างกัน แต่ใช้วิธีการทำให้แห้งเหมือนกัน

2. การเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่มีกำลังการผลิตเท่ากัน แต่ใช้วิธีการทำให้แห้งต่างกัน

การเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวและต้นทุนน้ำมันต่อ 1 กิโลกรัมของทั้ง 3 โรงงาน ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.8 ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานในจังหวัดชุมพร 3 โรงงาน

หน่วย : บาท

รายการ	โรงงานที่ 1		โรงงานที่ 2		โรงงานที่ 3	
น้ำหนักเนื้อมะพร้าวแห้ง (กิโลกรัม)	30,000		10,000		10,000	
น้ำหนักน้ำมันมะพร้าว (กิโลกรัม)	16,740		5,580		5,130	
	ต้นทุนรวม	ต้นทุนต่อหน่วย	ต้นทุนรวม	ต้นทุนต่อหน่วย	ต้นทุนรวม	ต้นทุนต่อหน่วย
ต้นทุนการผลิต						
วัตถุทางตรง						
- เนื้อมะพร้าวแห้ง	225,000	13.44	75,000	13.44	75,000	14.62
รวมวัตถุทางตรง	225,000	13.44	75,000	13.44	75,000	14.62
ค่าแรงงานทางตรง						
- ในการทำให้เนื้อมะพร้าวแห้ง	120	0.007	60	0.011	250	0.049
- ในการสับเนื้อมะพร้าวแห้ง	180	0.011	120	0.022	120	0.023
- ในการสกัดน้ำมันมะพร้าว	360	0.022	180	0.032	180	0.035
- ในการกรองน้ำมันมะพร้าว	120	0.007	60	0.011	60	0.012
รวมค่าแรงงานทางตรง	780	0.047	420	0.076	610	0.119
ค่าใช้จ่ายโรงงาน						
- ค่าเชื้อเพลิง, ฟืนในการอบ	1,200	0.072	420	0.075	-	-
- ค่าน้ำมัน	446.54	0.027	148.85	0.027	357.23	0.070
- ค่าไฟฟ้า	3,076.92	0.184	1,153.85	0.206	576.92	0.112
- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	2,865.38	0.171	1,405.77	0.252	1,381.73	0.269
- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	240.38	0.014	144.23	0.026	144.23	0.028
- เงินเดือนพนักงานซ่อมเครื่องจักร	288.46	0.017	144.23	0.026	144.23	0.028
- เงินเดือนพนักงานเฝ้าโรงงาน	72.12	0.004	72.12	0.013	72.12	0.014
รวมค่าใช้จ่ายโรงงาน	8,189.80	0.489	3,489.05	0.625	2,676.46	0.521
รวมต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	233,969.80	13.976	78,909.05	14.141	78,286.46	15.260
หัก รายได้จากการขายกากมะพร้าว	23,625	1.411	7,875.00	1.411	9,000	1.754
ต้นทุนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	210,344.80	12.565	71,034.05	12.730	69,286.46	13.506
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน						
- ค่าขนส่ง	5,189.40	0.31	1,729.80	0.31	1,590.30	0.31
- เงินเดือนฝ่ายบริหาร	346.15	0.021	288.46	0.053	288.46	0.056
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	115.38	0.007	28.85	0.005	28.85	0.006
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	5,650.93	0.338	2,047.11	0.368	1,907.61	0.372
ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว	215,995.73	12.903	73,081.16	13.098	71,194.07	13.878

1. <u>การเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่มีกำลังการผลิตต่างกัน แต่ใช้วิธีการทำให้แห้งเหมือนกัน</u> จากตัวเลขในตารางที่ 5.8 โรงงานที่มีการทำให้แห้งโดยใช้เตาอบและมีกำลังการผลิตต่างกัน คือ โรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 2 โรงงานที่ 1 ผลิตน้ำมันมะพร้าวได้วันละ 16,740 กิโลกรัม ส่วนโรงงานที่ 2 ผลิตน้ำมันมะพร้าวได้วันละ 5,580 กิโลกรัม จะเห็นว่าโรงงานที่ 2 มีกำลังการผลิตเพียง 1 ใน 3 ของกำลังการผลิตของโรงงานที่ 1 แต่โรงงานที่ 1 มีต้นทุนน้ำมันมะพร้าวกิโลกรัมละ 12.903 บาท ส่วนโรงงานที่ 2 มีต้นทุนน้ำมันมะพร้าวกิโลกรัมละ 13.098 บาท การที่ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัม ต่างกัน 0.195 บาท สามารถวิเคราะห์สาเหตุที่สำคัญได้ดังนี้

1) ค่าแรงงานทางตรงของโรงงานที่ 2 มีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของค่าแรงงานทางตรงของโรงงานที่ 1 จึงทำให้ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 2 สูงกว่า

2) ค่าใช้จ่ายคงที่ซึ่งได้แก่ ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร เงินเดือนพนักงานซ่อมแซมเครื่องจักร เงินเดือนพนักงานเฝ้าโรงงานและเงินเดือนฝ่ายบริหารของโรงงานที่ 2 มีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายคงที่ของโรงงานที่ 1 จึงทำให้ค่าใช้จ่ายคงที่เฉลี่ยต่อ 1 กิโลกรัมสูงกว่า

หากต้นทุนทั้ง 2 รายการของโรงงานที่ 2 เกิดขึ้นเป็นสัดส่วนเดียวกับกำลังการผลิตคือมีจำนวน 1 ใน 3 ของต้นทุนของโรงงานที่ 1 ก็จะทำให้ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 2 ใกล้เคียงกัน

2. <u>การเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ใช้วิธีการทำให้แห้งต่างกันแต่มีกำลังการผลิตเท่ากัน</u> การใช้วิธีการทำให้แห้งต่างกันจะมีผลต่อต้นทุนน้ำมันมะพร้าว จากการเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2 และโรงงานที่ 3 ในตารางที่ 5.8 จะเห็นได้ว่าต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 3 มีจำนวน 71,194.07 บาท ซึ่งต่ำกว่าต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2 ซึ่งมีจำนวน 73,081.16 บาท การที่ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวรวมต่างกัน 1,887.09 บาท ได้วิเคราะห์ต้นทุนไว้ในตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 การวิเคราะห์ผลต่างของต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2 และโรงงานที่ 3

หน่วย : บาท

รายการ	ต้นทุน		ต้นทุนโรงงานที่ 3 สูง (ต่ำ) กว่าต้นทุนโรงงานที่ 2
	โรงงานที่ 3	โรงงานที่ 2	
ค่าแรงงานทางตรง	610	420	190
ค่าเชื้อเพลิง, ฟืนในการอบ	—	420	(420)
ค่าน้ำมัน	357.23	148.85	208.38
ค่าไฟฟ้า	576.92	1,153.85	(576.93)
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	1,381.73	1,405.77	(24.04)
ค่าขนส่ง	1,590.30	1,729.80	(139.50)
รายได้จากการขายกากมะพร้าว	(9,000)	(7,875)	(1,125)
รวม			(1,887.09)

สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวรวมของโรงงานที่ 3 ต่ำกว่าโรงงานที่ 2 จำนวน 1,887.09 บาท คือ

1) ค่าแรงงานของโรงงานที่ 3 สูงกว่าจำนวน 190 บาท เนื่องจากมีการจ้างแรงงานมากในการทำให้แห้งโดยการตากแดด

2) โรงงานที่ 3 ไม่มีเตาอบจึงประหยัดค่าเชื้อเพลิง ฟืนในการอบจำนวน 420 บาท

3) โรงงานที่ 3 จ่ายค่าน้ำมันสูงกว่าจำนวน 208.38 บาท เนื่องจากใช้กับเครื่องยนต์กำลังสูงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้า

4) โรงงานที่ 3 จ่ายค่าไฟฟ้าต่ำกว่าจำนวน 576.93 บาท เนื่องจากผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เองบางส่วน

5) โรงงานที่ 3 มีจำนวนค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์มีจำนวนต่ำกว่า 24.04 บาท เพราะมีการใช้สินทรัพย์ต่างกันและมูลค่าของสินทรัพย์ต่ำกว่า

6) โรงงานที่ 3 มีรายได้จากการจำหน่ายกากมะพร้าวสูงกว่า 1,125 บาท เนื่องจากการผลิตน้ำมันมะพร้าวจะทำให้ได้สัดส่วนกากมะพร้าวมากกว่าโรงงานที่ 2

7) โรงงานที่ 3 มีค่าขนส่งจำนวนต่ำกว่า 139.50 บาท เนื่องจากค่าขนส่งขึ้นอยู่กับปริมาณการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าว และโรงงานที่ 3 มีการผลิตน้ำมันมะพร้าวได้น้อยกว่าโรงงานที่ 2

อย่างไรก็ตามแม้ว่าต้นทุนรวมของโรงงานที่ 3 จะต่ำกว่าโรงงานที่ 2 แต่ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 3 มีจำนวนสูงกว่าโรงงานที่ 2 คือ กิโลกรัมละ 13.878 บาท ในขณะที่โรงงานที่ 2 มีต้นทุนกิโลกรัมละ 13.098 บาท เนื่องจากโรงงานที่ 3 ผลิตน้ำมันมะพร้าวน้อยกว่า คือ 5,130 กิโลกรัม และโรงงานที่ 2 ผลิตน้ำมันมะพร้าวได้จำนวน 5,580 กิโลกรัม

สมมติว่าโรงงานที่ 3 เปลี่ยนการทำให้แห้งจากวิธีการตากแดดเป็นวิธีการอบโดยใช้เครื่องยนต์กำลังฉุดเหมือนเดิม ในกรณีนี้โรงงานที่ 3 ต้องซื้อเตาอบเนื้อมะพร้าวแห้ง 2 เตา ราคา 100,000 บาท ค่าเสื่อมราคาคิดตามอัตราเส้นตรงร้อยละ 20 ต่อปี เป็นเงิน 20,000 บาท ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ใช้ในโรงงานที่ 3 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 5.3 จะมียอดเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็น 2,562,000 บาท และค่าเสื่อมราคาต่อปีจะเพิ่มขึ้นเป็น 307,400 บาท นอกจากนี้ผลจากการเปลี่ยนมาใช้เตาอบทำให้ผลผลิตน้ำมันมะพร้าวเพิ่มขึ้นจากเดิมวันละ 5,130 กิโลกรัม เป็น 5,580 กิโลกรัม การคำนวณต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมเปรียบเทียบก่อนและหลังเปลี่ยนวิธีการทำให้แห้งโดยใช้เตาอบได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.10

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.10 การเปรียบเทียบต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 3 ซึ่งเปลี่ยนวิธีการทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยการตากแดดเป็นการใช้เตาอบ

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

ประเภทต้นทุน	วิธีตากแดด	วิธีอบแห้ง
ต้นทุนการผลิต		
วัตถุดิบทางตรง		
- เนื้อมะพร้าวแห้ง	14.62	13.44
ค่าแรงงานทางตรง		
- ในการอบเนื้อมะพร้าวแห้ง	0.049	0.011
- ในการสับเนื้อมะพร้าวแห้ง	0.023	0.022
- ในการล่กัดน้ำมันมะพร้าว	0.035	0.032
- ในการกรองน้ำมันมะพร้าว	0.012	0.011
รวมค่าแรงงานทางตรง	0.119	0.076
ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าเชื้อเพลิง, ฟืนในการอบเนื้อมะพร้าวแห้ง	—	0.075
- ค่าน้ำมัน-เครื่องยนต์กำลังจุด	0.070	0.064[1]
- ค่าน้ำมัน-เตาอบ	—	0.027
- ค่าไฟฟ้า	0.112	0.103[1]
- ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	0.269	0.265
- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร	0.028	0.026
- เงินเดือนพนักงานซ่อมแซมเครื่องจักร	0.028	0.026
- เงินเดือนพนักงานเฝ้าโรงงาน	0.014	0.013
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต	0.521	0.599
รวมต้นทุนการผลิต	15.260	14.115
หัก รายได้จากการขายกากมะพร้าว	1.754	1.411
ต้นทุนการผลิต	13.506	12.704

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทต้นทุน	วิธีตากแดด	วิธีอบแห้ง
ต้นทุนการผลิต	13.506	12.704
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	0.372	0.368
ต้นทุนน้ำมันมะพร้าว	13.878	13.072

หมายเหตุ 1 ค่าน้ำมันและค่าไฟฟ้าลดลง เนื่องจากผลผลิตที่ได้รับเพิ่มขึ้นจาก 5,130 กิโลกรัม เป็น 5,580 กิโลกรัม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 5.10 จะเห็นว่าผู้เขียนได้วิเคราะห์ปรับปรุงต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของวัตถุดิบและค่าแรงงานทางตรงให้เท่ากับต้นทุนน้ำมันมะพร้าวของโรงงานที่ 2 เนื่องจากใช้วิธีการเหมือนกัน การเปลี่ยนวิธีการทำให้แห้งโดยใช้เตาอบจะทำให้ผลผลิตน้ำมันมะพร้าวเพิ่มขึ้น ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมจึงลดลงจากกิโลกรัมละ 13.878 บาท เหลือเพียงกิโลกรัมละ 13.072 บาท ทำให้ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวลดลงกิโลกรัมละ 0.806 บาท ซึ่งเป็นจำนวนใกล้เคียงกับต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 2 ซึ่งมีต้นทุนกิโลกรัมละ 13.098 บาท

สาเหตุที่สำคัญซึ่งทำให้ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานที่ 3 ภายหลังที่เปลี่ยนวิธีการทำให้แห้งโดยใช้เตาอบ มีต้นทุนลดลงกิโลกรัมละ 0.806 บาท คือ

1) วัตถุดิบทางตรง เนื่องจากวิธีการทำให้แห้งโดยใช้เตาอบจะได้ผลผลิตน้ำมันมะพร้าวเพิ่มขึ้นจาก 5,130 กิโลกรัม เป็น 5,580 กิโลกรัม ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบลดลงจากกิโลกรัมละ 14.62 บาท เป็น 13.44 บาท

2) เนื่องจากมีการจ้างแรงงานลดลงและปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าแรงงานทางตรงลดลงจากกิโลกรัมละ 0.119 บาท เป็น 0.076 บาท

3) เนื่องจากการอบเนื้อมะพร้าวแห้งต้องใช้ฟืน ทำให้เสียค่าเชื้อเพลิงและค่าฟืนเพิ่มขึ้นกิโลกรัมละ 0.75 บาท

4) เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่ม ทำให้ค่าน้ำมันสำหรับเครื่องยนต์กำลังจุดต่อ 1 กิโลกรัมลดลง .006 บาท

5) ค่าน้ำมันในการอบเนื้อมะพร้าวแห้งเพิ่มขึ้นอีกกิโลกรัมละ 0.027 บาท

6) รายได้จากการขายกากมะพร้าวลดลงจากกิโลกรัมละ 1.754 บาท เป็น 1.411 บาท เนื่องจากกากมะพร้าวที่ได้จากการผลิตมีจำนวนลดลง

<u>รายได้จากการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าว</u>

เนื่องจากราคาของน้ำมันมะพร้าวจะเคลื่อนไหวขึ้นลงตามราคาของเนื้อมะพร้าวแห้ง ดังนั้น การศึกษาถึงผลตอบแทนจากการผลิตน้ำมันมะพร้าวตามตารางที่ 5.11 เป็นการแสดงรายได้โดยเฉลี่ยของการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าวในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีที่ผู้เขียนออกทำการสำรวจ

สำหรับราคาเนื้อมะพร้าวแห้งที่โรงงานรับซื้อโดยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2525 กิโลกรัมละ 7.50 บาท และราคาน้ำมันมะพร้าวที่โรงงานส่งไปจำหน่ายให้ลูกค้าในกรุงเทพฯ ราคาหาบละ (60 กิโลกรัม) 857.40 บาท หรือกิโลกรัมละ 14.29 บาท

รายได้จากการขายน้ำมันมะพร้าวของโรงงานในจังหวัดชุมพรส่วนใหญ่เกิดจากการขายส่งให้แก่โรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ จะเห็นว่าการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าวดังกล่าวเป็นการซื้อขายโดยตรงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย โดยผู้ขายจะส่งตัวอย่างน้ำมันมะพร้าวมาให้ผู้ซื้อพิจารณาและผู้ซื้อจะกำหนดราคาตามคุณภาพของตัวอย่างที่ส่งมานั้น

<u>การคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน</u>

เนื่องจากในการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าว กิจการจะต้องเสียภาษีการค้า ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานและเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนน้ำมันมะพร้าว แต่ต้นทุนน้ำมันมะพร้าวในตารางที่ 5.8 ยังไม่ได้รวมรายการภาษีการค้า ดังนั้นในการคำนวณรายได้สุทธิจากการจำหน่ายน้ำมันมะพร้าว ผู้เขียนจึงได้นำภาษีการค้า ไปหักจากรายได้แทนการคิดภาษีการค้าเป็นต้นทุน การนำภาษีการค้าไปหักออกจากรายได้ดังกล่าวข้างต้นจะไม่มีผลทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนเปลี่ยนแปลง ส่วนรายได้จากการขายกากมะพร้าวได้นำมาหักออกจากต้นทุนการผลิตแล้วจึงไม่นำมาคำนวณเป็นรายได้ สำหรับรายได้เฉลี่ยของน้ำมันมะพร้าว 1 กิโลกรัมจะใช้ราคาขายส่งเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2525 ราคาหาบละ 857.40 บาท หรือกิโลกรัมละ 14.29 (1 หาบเท่ากับ 60 กิโลกรัม) การคำนวณรายได้สุทธิของน้ำมันมะพร้าว 1 หาบ คำนวณได้ดังนี้

รายได้น้ำมันมะพร้าว 60 กิโลกรัม	857.40 บาท
<u>หัก</u> ภาษีการค้าผู้ผลิตร้อยละ 7.7 ของรายได้	<u>66.02</u> บาท
รายได้สุทธิน้ำมันมะพร้าว	<u>791.38</u> บาท
รายได้สุทธิน้ำมันมะพร้าว 1 กิโลกรัม	13.190 บาท

การคำนวณกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานของทั้ง 3 โรงงานตามที่กล่าวมาข้างต้นได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตน้ำมันมะพร้าวของโรงงานในจังหวัดชุมพร

หน่วย : บาท

รายการ	โรงงานที่ 1	โรงงานที่ 2	โรงงานที่ 3
ปริมาณการผลิตน้ำมันมะพร้าว[1] (กิโลกรัม/ปี)	3,600,000	1,160,000	1,060,000
รายได้สุทธิ (บาท/กิโลกรัม)	13.190	13.190	13.190
ต้นทุนการผลิต[2] (บาท/กิโลกรัม)	12.565	12.730	13.506
รายได้สุทธิ	47,484,000	15,300,400	13,981,400
หัก ต้นทุนการผลิต	45,234,000	14,766,800	14,316,360
กำไรขั้นต้น (ขาดทุน)	2,250,000	533,600	(334,960)
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,216,800	426,880	394,320
กำไรก่อนหักภาษี (ขาดทุน)	1,033,200	106,720	(729,280)
หัก ภาษีเงินได้ 40%	413,280	42,688	-
กำไรสุทธิหลังหักภาษี (ขาดทุน)	619,920	64,032	(729,280)

หมายเหตุ [1]สอบถามจากเจ้าของโรงงานที่เลือกเป็นตัวอย่าง

[2]แสดงรายละเอียดในตารางที่ 5.8

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตน้ำมันมะพร้าวจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลกำไรจากการดำเนินงานกับสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยถือว่าเงินลงทุนทั้งหมดมีจำนวนเท่ากับสินทรัพย์ทั้งหมดที่ใช้ดำเนินงาน

ดังนั้น ในที่นี้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนก็คืออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ซึ่งคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงาน}} \times 100$$

การคำนวณอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ผลิตน้ำมันมะพร้าว ได้แสดงในตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ผลิตน้ำมันมะพร้าว

รายการ	โรงงานที่ 1	โรงงานที่ 2	โรงงานที่ 3
กำไรสุทธิหลังหักภาษี (ขาดทุน)	619,920	64,032	(729,280)
สินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงาน	4,230,000	2,712,000	2,462,000
อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์	14.66%	2.36%	-29.62%

จากตารางที่ 5.12 เป็นการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ผลิตน้ำมันมะพร้าว ระหว่างโรงงานที่มีกำลังการผลิตและวิธีการผลิตต่างกัน ปรากฏว่าโรงงานที่ 1 เป็นโรงงานที่ใช้วิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยใช้เตาอบและมีกำลังการผลิตมากจะได้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 14.66 เป็นอัตราที่สูงกว่าโรงงานที่ 2 ซึ่งใช้วิธีการผลิตเหมือนกัน แต่มีกำลังการผลิตน้อยกว่า และโรงงานที่ 3 ใช้วิธีทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยการตากแดด อัตราผลตอบแทนร้อยละ 14.66 จัดว่าเป็นอัตราผลตอบแทนที่น่าสนใจ เพราะเป็นอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคาร ส่วนโรงงานที่ 2 ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนเพียงร้อยละ 2.36 ต่อปีเนื่องจากมีกำลังการผลิตต่ำกว่าโรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 3 ซึ่งเป็นโรงงานทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยการตากแดดประสบผลขาดทุน อัตราผลตอบแทนจึงเป็นร้อยละ -29.62 เนื่องจาก (1) ผลผลิตค่อนข้างต่ำ (2) ราคาน้ำมันมะพร้าวมีราคาต่ำ (3) ต้นทุนการผลิตสูง และ (4) เงินลงทุนเกี่ยวกับเครื่องจักรสูง ด้วยเหตุนี้โรงงานที่ทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยการตากแดดจึงเลิกกิจการไปหลายราย

เมื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการผลิตน้ำมันมะพร้าว จะเห็นว่าโรงงานที่มีกำลังการ

ผลิตมากและทำให้เนื้อมะพร้าวแห้งโดยใช้เตาอบจะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าโรงงานที่มีกำลังการผลิตน้อย

อย่างไรก็ตามการคำนวณอัตราผลตอบแทนนี้คิดจากกำลังการผลิตเพียงร้อยละ 50 ของกำลังการผลิตจริง ทั้งนี้เนื่องจากมีวัตถุดิบไม่เพียงพอที่จะป้อนโรงงาน ดังนั้นถ้าหากโรงงานมีวัตถุดิบจำนวนมากพอที่จะป้อนโรงงานเพื่อให้ผลิตเต็มกำลังการผลิตแล้ว คาดว่าผลตอบแทนจากการลงทุนจะสูงกว่าอัตราที่คำนวณได้จากการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย